

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1978

BRNO 1980

lá středohradištní keramika, kterou se z nich podařilo získat, je jednotného charakteru a dle analogických nálezů z hradiště "Pohansko" u Břeclavi a dalších lokalit by bylo možno rámcově ji datovat do 2. poloviny 9. až počátku 10. století.

Neue festgestellte Siedlung aus der mittleren Burgwallzeit zwischen Nejdek und Lednice /Bez. Břeclav/. Auf dem Felde zwischen der Strasse Lednice - Bulhary und dem Fluss Dyje, ungefähr in der Hälfte der Entfernung von Lednice nach Nejdek, hat man am Rande der niedersten Terrasse des Flusses Dyje im Meliorationsgraben ca. 10 angeschnittene Objekte /Herde, Getreidegruben und Erdhütten/ festgestellt. Nach der Keramik die aus ihnen gewonnen wurde, können diese Objekte in die 2. Hälfte des 9. bis Beginn des 10. Jahrhunderts datiert werden.

STŘEDOHRADIŠTNÍ POHŘEBIŠTĚ V DRAHLOVĚ

/okr. Olomouc/

Vít Dohnal, Krajské vlastivědné muzeum, Olomouc

/Obr. 18, 19/

Na podzim 1978 provedlo archeologické oddělení olomouckého muzea záchranný výzkum na staveništi obytného domu v Drahlově. Lokalita leží na severozápadním okraji obce při polní cestě s pozoruhodným jménem "Hračica", která směřuje k nynějšímu kravínu a dál pak do polí přímo k severu a je pravděpodobně pozůstatkem staré dálkové komunikace, sledující údolí řeky Moravy k Olomouci. Okolí zkoumaného místa je archeologicky dobře známé z dřívějška, neboť v r. 1927 se v jedné ze soušedních zahrad /B. Babiánek, pop. č. 59/ přišlo na starobronzový kostrový hrob /I. L. Červinka, Charvátý a okolí v pravěku, ČVSMO 55 1946, 132/ a v letech 1966 a 1973 se v prostoru zmíněného kravína podařilo zachránit vždy po jednom hrobu šňůrové kultury /Z. Trnáčková, Nové eneolitické hroby na Olomoucku, AR 23 1971, 132; V. Dohnal, Hrob s keramikou šňůrovou v Drahlově /okr. Olomouc/, PV 1973, 23/. Za zmínku stojí rovněž zpráva, zaznamenaná J. Skutilem /uloženo v archivu archeologického odd. KVMO/, že naproti místa, kde se nyní přišlo na slovanské pohřebiště stával u cesty zvané "Hračica" tzv. cyrilometodějský kříž.

Hroby byly zjištěny teprve dodatečně v už vyhloubené stavební jámě /12 x 16 m/, když se provádělo ruční dokončení základových rýh. Bezpečně můžeme počítat se čtyřmi hroby a na dalších dvou místech je možné, že hroby mohly být zničeny při strojovém hloubení stavební jámy. Ve všech případech byla dna obdélníkových hrobových jam zapuštěna do spraše, začínající pod hnedou povrchovou hlínou v hloubce kolem 80 cm. Zásypy hrobů byly vcelku nevýrazné. Tři hroby byly orientovány hlavou k jiho- nebo severozápadu a jeden byl otočen hlavou k severu. Hroby měly zhruba obdélníkové jámy; pouze u hrobu 1 se na severozápadní straně napojoval nepravidelný výběžek. Kosty ležely v nestejných hloubkách /hrob 1: 150 cm, 2: 110 cm, hrob 3: 100 cm/ v natažené poloze na zádech a s rukama volně podél těla. Stopy po rakvích ani náznaky zvláštních úprav vnitřku hrobů nebyly zjištěny.

V hrobu 1 se v místě horní části trupu našly kotoučkovité korálky ze žlutého, bílého a tmavo - modrého skla a jeden příčně členěný korálek modrý. Poblíže levého lokte ležela značně poškozená jednostranně litá bronzová náušnice, sestávající ze tří dutých polokulovitých vypulín seřazených ve vodorovném směru a ze tří podobných vypulín ve směru svislém, zavěšená na malém kroužku z tenkého bronzového drátku. Další hrob byl úplně bez milodarů a stejně tak ani ve třetím, z poloviny zničeném hrobu se nenašly žádné datovatelné předměty. Ze čtvrtého hrobu se zachoval pouze jeho východní konec, v němž stál štíhlý hradištní hrnek a u něho byl zlomek ptáčích kostí, patrně z kura, jejíž přítomnost naznačuje, že i zde asi šlo o často zjišťovaný zvyk vkládat zemřelému do hrobu slepici nebo kohouta. Hrnek je vyrobený ve volné ruce z hlíny, ostřené křemitou drtí se slídou. Povrch je hnědý, s tmavšími skvrnami, zdobený mělkými vodorovnými rýhami, řazenými na výduti těsně vedle sebe a níže ke dnu pak řidšími. Na dně je excentricky umístěna plastická značka /?/ v podobě dvou překřížených, mírně nad okolní plochu vystupujících lišek. Z jiného hrobu, který byl patrně zničen asi uprostřed západního okraje stavební jámy, se zachovala rozlomená náušnice podunajského typu s jedním uzlíčkem, vyrobená z tenkého, pravděpodobně krouceného bronzového drátku.

Podle zachráněných nálezů je možno objevené pohřebiště datovat zatím jen rámcově do střední doby hradištní. Nejbližší podobná lokalita, vzdálená od popisovaných hrobů jen asi o 700 m dál k jihu, se dá předpokládat na katastru sousední obce Čertoryje, kde se v r. 1955 při kanalizačních pracích u vodojemu přišlo na poměrně bohatý středohradištní hrob /V. Dohnal, Nález slovanského kostrového hrobu v Čertoryjích, okr. Olomouc, Zprávy SLUKO č. 52 1955, 10/.

Mittelburg wallzeitliches Gräberfeld in Draholov /Bez. Olomouc/. Im Herbst 1978 stiess man beim Baue eines Wohnhauses in Draholov auf Skelettgräber, von denen zwei gut erhalten, zwei stark beschädigt und vermutlich zwei gänzlich vernichtet waren. Nach den geborgenen Beigaben /schlanker Topf, Glasperlen, Bronzeohrring donauländischen Types mit einem Knoten, und ein weiterer, schwer beschädigter, einseitig gegossener Ohrring/ kann das Gräberfeld vorläufig nur rahmenhaft in die mittlere Burgwallzeit datiert werden. Ungefähr 700 m südlicher barg man im Jahre 1956 ein verhältnismässig reiches mittelburgwallzeitliches Grab im Kataster von Čertoryje /B. Dostál, Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě, Praha 1966, 123/, das die Anwesenheit eines weiteren slawischen Gräberfeldes andeutet.

ARCHÄOLOGISCHE GRABUNG EINER KIRCHE IN MUŠOV

/Bez. Břeclav /

Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

Von August bis November 1978 wurde eine archäologische Untersuchung im Inneren der Kirche durchgeführt, die an die Grabung ausserhalb der Kirche im Jahre 1977 anschloss. Man stellte fest, dass auf einer mässigen sandigen Anhöhe eine romanische Kirche mit quadratischem Chor und einem Schiff mit den Innenmassen von 9,5 x 4 m gegründet worden war. Die Süd- und Westwand des Schiffes blieb bis heute erhalten, wogegen die anderen Teile des Baues nur im Niveau der Fundamente, oder nur in negativen Aufschüttungen des Fundamentgrabens festgestellt werden konnten. An die Westseite des Schiffes wurde ein romanischer Turm angebaut, den man nur im Niveau der Fundamentreste feststellte. Rund um die romanische Kirche wurde beerdigt und sogar auch einige im Inneren der Kirche abgedeckten Gräber könnten bereits dieser ältesten Bauphase angehören. Zu ihr gehört vermutlich auch das bei der Grabung ausserhalb der bestehenden Kirche und im Inneren der heutigen Sakristei festgestellte Gräbchen. Beim Abschlagen des Verputzes auf der Südseite der Kirche entdeckte man ein vermauertes romanisches Portal mit der Abbildung von "Gottes Hand" auf dem Tympanon und zwei eingemauerte romanische Fenster. Zur weiteren Bauphase gehört ein Anbau an die Nordwand des romanischen Schiffes, von dem Überreste des Grundgemäuers, mit Mörtel von geringer Qualität verbunden, erhalten blieben. In der gotischen Bauphase wurde die Kirche erweitert und derart verlängert, dass sie im Grundriss durch ein grosses, fast quadratisches Schiff mit den Innenausmassen von 8,5 x 9,5 m gebildet war, das mit einem Siegesbogen von dem rechteckigen Presbyterium /Innenausmasse ca. 6 x 5 m/ abgeteilt ist. Erst später wurde an die Nordwand des Presbyteriums die Sakristei angebaut. Weitere Bauherrichtungen des Objektes hat man im Barock- und neugotischen Stil durchgeführt.

Von den geborgenen Gegenständen ist ein Brakteat bemerkenswert, der in einer Situation mit gestörter Stratigraphie gefunden wurde. Besondere Aufmerksamkeit verdienen eiserne Gegenstände, die sich an zwei Stellen der Kirche konzentrierten. Unter diesen sind Hufeisen, Modelle von Menschenhänden und -füssen sowie ganzer Gestalten. Höchstwahrscheinlich ist ein votiver Charakter dieser Gegenstände. Die untersuchten Skelettgräber waren meist ohne Beigaben. Nur in einem Kindergrab fand man eine bronzene Schnalle und in dem Grab eines erwachsenen Mannes wurde ein Gefäss entdeckt, das in das Ende des 15. Jahrhunderts datiert werden kann.

Die weitere archäologische Untersuchung des Objektes wird sich auf die Feststellung des gesamten Grundrisses des nördlichen Anbaues zur romanischen Kirche und auf die Verfolgung des Verlaufes des Gräbchens um die romanische Kirche konzentrieren.

LESEFUNDE AUF DER LOKALITÄT HRÁDEK BEI TASOV

/Bez. Třebíč/

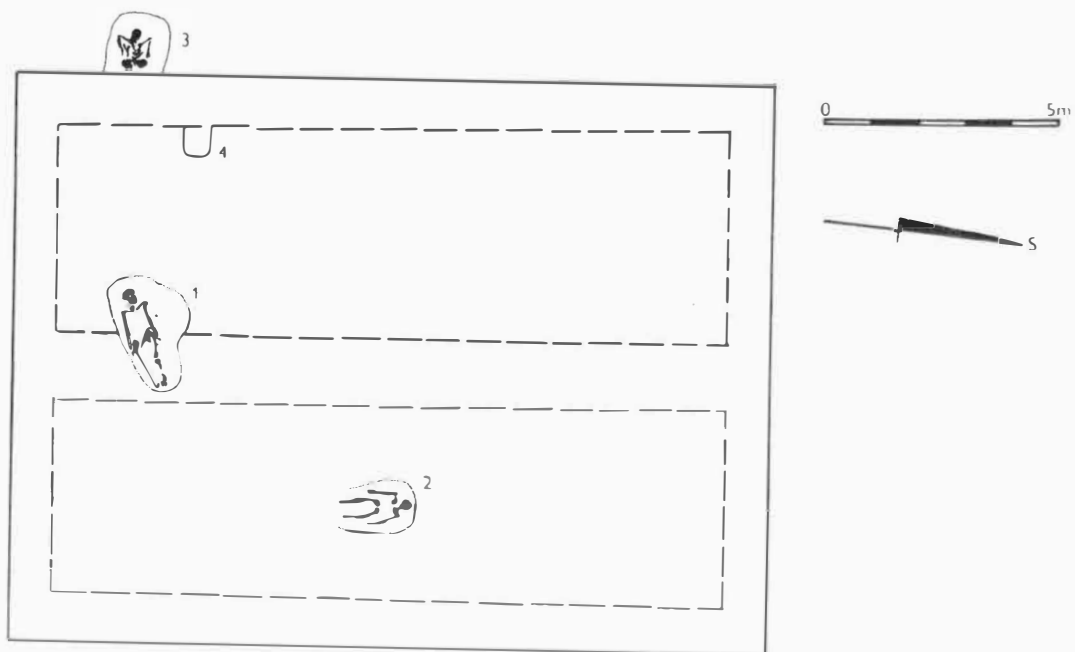
Josef Unger, Regionalmuseum Mikulov

Am 12. Juli 1978 wurde eine Oberflächenuntersuchung auf der Lokalität "Hrádek" durchgeführt, die sich auf der Anhöhe oberhalb eines Baches, ungefähr 150 m östlich von Tasov, erstreckt. Das befestigte Areal hat einen ovalen Grundriss mit Ausmassen von 35 x 17 m. Am Umfang führte eine Mauer, die nur stellenweise erhalten blieb. Beim westlichen Rand des Areales stehen Ruinen einer Pforte mit waagrechter Öffnung für den Riegel. Bei Lesefunden barg man mittelalterliche Scherben, darunter sind auch Bruchstücke eines Loschitzer Bechers und Lehmwurfstücke. Es handelt sich vermutlich um Reste einer Feste, die in schriftlichen Quellen an der Wende des 14. und 15. Jahr -

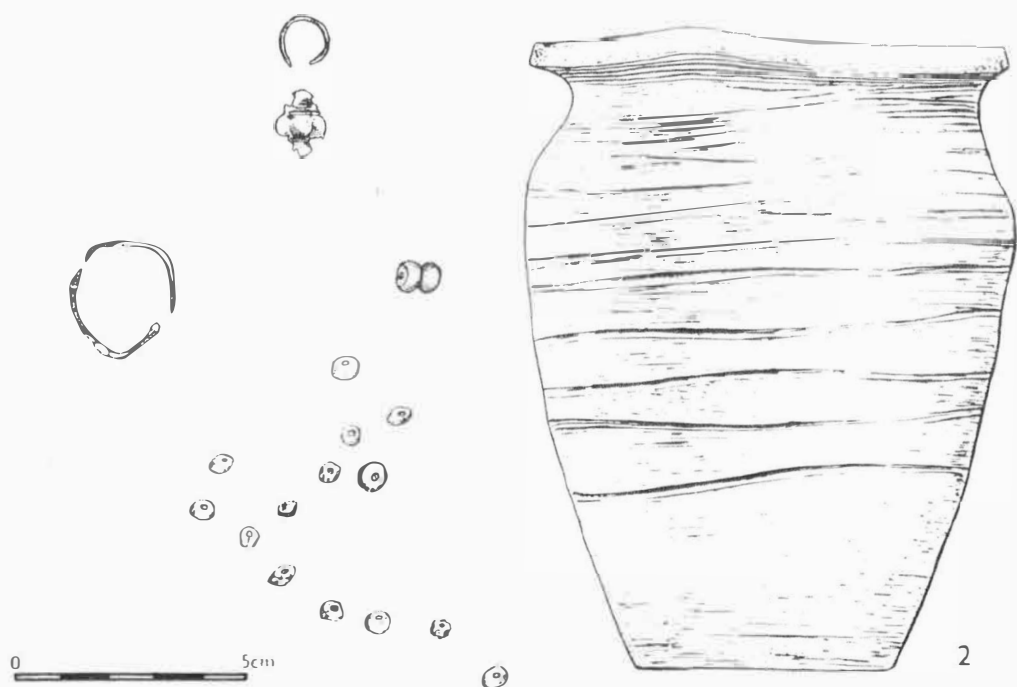
PŘEHLED VÝZKUMŮ 1978

Vydává	: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor	: akademik Josef Poulík
Redaktoři	: dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady	: dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby	: doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě	: železná motyka ze slovanského sídliště u Palonína
Tisk	: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo	: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis	: 450 kusů - neprodejné

1

2

Obr. 19
 Drahlov / obec Charvátý, okr. Olomouc/. Středohradištní pohřebiště. Hroby ve stavební jámě a zachráněné nálezy. - Mittelburgwallzeitliches Gräberfeld. Gräber in einer Baugrube und geborgene Funde.